

Do nového roku — slovo předsedy

Vážení čtenáři Zpravodaje, milí kolegové a bratři!
Časopis, který v roce 2006 jako první číslo dostáváte, je již 70. číslem v pořadí. První číslo dostali členové PSPU do ruky v únoru roku 1997. Byl zde proklamován cíl – přesně informovat členstvo o aktuálních úkolech, vystoupeních a koncertech, komentovat naše minulé akce a ve společenské rubrice uvádět zejména významná jubilea našich členů. Již tehdy jsme si byli vědomi některých našich nedostatků a vždy zveřejňovali i kritické články.

Nikdo z nás nemohl tušit, že se tento časopis dožije 10 let a bude rozšiřován nejen mezi členy PSPU, PPSS a PST, ale také mezi desítkami našich přátel a sympatizantů doma i v zahraničí; že se stane naší kronikou a informátorem a také významným nástrojem naší propagace. Vždyť časopis je přejímán na webové stránky internetového portálu Unie českých pěveckých sborů, a některé články i na stránky časopisu pro sborové umění Cantus.

S naším Zpravodajem jsme již - společně s bratry z pěveckých sborů Smetana a Typografia - oslavili 90. a 95. výročí založení našich sborů a postupně se dopracováváme k programovému a organizačnímu naplnění našeho společného sboru, který nese název Pražské mužské sbory (PMS). Tento vývoj mohli čtenáři sledovat v uplynulých devíti letech na stránkách našeho dvouměsíčníku.

Kdokoliv z našich čtenářů může být i naším přispěvatelem. Za uplynulých devět let to byly desítky našich čtenářů, kteří nám napsali, nebo přispívají pravidelně. Při osobních setkáních, či v telefonátech, mnozí vyslovujete svůj názor na náš časopis. Neváhejte a napište nám i Vy.

Mnozí z vás, vážení čtenáři, jste byli možná v uplynulých letech sponzory našeho časopisu, ale náklady na Zpravodaj a jeho rozesílku hradili převážně členové PMS ze svých příspěvků. V tomto směru chceme hledat Vaši podporu i letos a rovněž podporu dalších institucí.

Redakce Zpravodaje PSPU

Ohlédnutí**Slavnostní koncert Pěveckého sdružení
pražských učitelů**

Byl tentokrát zaměřen k životním jubilejím skladatelů, s nimiž PSPUk spolupracuje, konal se v úterý 15.11.2005 v pěkném sále Modlitebny CASD v Londýnské 30 v Praze 2. I tentokrát jsem mohl akceptovat pozvání a účastnit se krásného koncertu a sledovat další vzestup tohoto vcelku proměněného a omlazeného sboru. Již sama dramaturgie koncertu byla hodná obdivu. Po kantátové skladbě B. Martinů, uvedené na posledním koncertě v tomto sále,

dokázal sbormistr nacvičit a na koncertě provést skladby Zd. Šestáka, Zd. Pololánika a J. Temla. A to skladby ne právě lehké.

S provedením byli jistě spokojeni i všichni tři přítomní jubilanti. Tak zkušený sbormistr, jakým je Ivan Zelenka, dokáže sestavit program s vyváženým vystoupením sólistů, zpěváků i instrumentalistů a sboru. Je-li program ještě uváděn tak zasvěcenou moderátorkou jakou je Mgr. Hana Hrdá, může si posluchač tento koncert opravdu vychutnat.

Přiznám se však, že mne úvodní skladba – *Musica tripartita* Zd. Šestáka neoslovila, ač byla zahrána jistě podle autorova přání věrně vynikajícím klarinetistou Vlastimilem Marešem. Výběr z cyklu *Kdež ta ruůže prokvítá* na texty české gotické poezie byl pro mne a možná i pro další posluchače již přístupnější. Sbor jim věnoval jistě velké úsilí. Stejně tak jako ve skladbě Zd. Pololánika *Pojďme a plesejme v Pánu*. Mezzosopranistka Lenka Farkačová excelovala v Pololánikově výběru z cyklu *Písně na verše Jana Skácela*. Překvapením pro publikum byl i vizuální vjem z jednoho obrazu Zdeňka Hajného, který byl doprovázen hudbou J. Temla, komponovanou pro dvoje housle a výborně přednesenou Evou a Pavlou Franců. Vyvrcholením večera pro mne byla Temlova skladba *Šest písníček ze studánky pro sbor, sólové housle* (Petra Suková) a *bicí nástroje a Čtyři moravské písničky s doprovodem flétny* (Dana Hegerová), která již tvoří kmenový repertoár PSPUK.

Ve sboru stále dominují krásné sopránové hlasy, které se již začleňují do hlasu celé sopránové skupiny. Zvuk altů je již jednolitý a vhodně soprány doplňuje. Díky sbormistru Ivanu Zelenkovi si PSPUK udržuje i přes velké personální změny stále svůj vysoký standart.

**Ještě jednou na koncertu Žižkovského
nekonvenčního podzimu 2005**

Závěrečný koncert tohoto festivalu až příliš brzy – ve středu 16. 11. – v předvečer státního svátku ČR připomněl blížící se vánoční svátky. Přednesl zde v kostele sv. Prokopa na Žižkově Pražský katedrální sbor a orchestr *Českou mši vánoční* „Hej mistře“ Jakuba Šimona Jana Ryby (1765 – 1815) včetně jeho nejslavnější sopránové árie Rozmilý slavíčku. Nemusím asi uvádět, že tento náš národní hudební skvost byl proveden těmi nejpovolanějšími – výbornými sólisty Martou Filovou-Šimůnkovou, Pavlou Kšicovou, Viktorem Byčkem, Tomášem Jindrou, varhaníkem Přemyslem Kšicou, výborným sborem a orchestrem pod taktovkou již věhlasného ředitele svatovítského kůru Josefa Kšici. I v den významného fotbalového utkání byl kostel zaplněn do posledního místečka a byl svou vysokou uměleckou úrovní krásným poděkováním zakladatelů a uměleckému garantovi Jiřímu Hoškovi a symbolickým dárkem i všemu pražskému publiku, které tento festival na

Žižkov přivedl a oslovil. Byl jsem na jednom koncertu účinkujícím a na dvou dalších koncertech posluchačem a vždy jsem obdivoval vysokou uměleckou úroveň nejen vlastních koncertů, ale i programů, plakátů a i vstupenek, které byly vlastně malým grafickým uměleckým dílem. Díky též všem pořadatelům, kteří na tomto díle s docentem Hoškem spolupracují

SPS Foerster Jičín slavil

Zcela zaplněný Porotní sál jičínského zámku se stal ve čtvrtek 24. listopadu 2005 místem oslav významného jubilea jednoho ze dvou místních pěveckých sborů – smíšeného pěveckého sboru Foerster, člena Unie českých pěveckých sborů. Prostřednictvím krásně graficky řešených pozvánek, plakátů, propagací v tisku a osobním pozváním byl koncert hojně navštíven nejen příbuznými a přáteli účinkujících, jak to obvykle bývá, ale i zástupci HV a OV Unie českých pěveckých sborů, ale hlavně i představiteli města, starostou a místostarostou města Jičína a dalšími celebritami. Ti všichni vřele přijali mladý, asi 35 členný smíšený sbor. Za 10 let své existence zpíval v desítkách měst nejen v naší republice, ale reprezentoval i v zahraničí (Slovensku, Holandsku a Německu). Sbor tvoří mladé studentky Lepařova gymnázia, vysokoškoláci, střední generace všech možných profesí a vyzrálí zpěváci důchodového věku. Ty všechny stmeluje snaha o nejlepší pěvecký výkon, tak jak o to vždy usiloval zakladatel sboru, nezapomenutelný sbormistr Jiří Vála a usilují i nadále jeho sbormistryně Ivana Hanzlová a nyní již i sbormistr Karel Chutný i za pomoci korepetitorů paní učitelky Marie Chladové a Pavla Krémárika. Organizační vedení sboru nachází velkou oporu ve sponzorech, hlavně u firmy Wolf Export Import, v neposlední řadě též u firmy Foto Ullrich Jičín, která umožňuje perfektní dokumentaci činnosti sboru. Nelze se proto divit, že oslavy probíhaly v Jičíně ve velkém stylu.

Už samo motto koncertu přednesené v úvodu – píseň B. Smetany na text V. Hála *Jeť srdce pěvců nečistší* napovědělo, že dramaturgie koncertu bude retrospektivním průřezem repertoáru. Ten je však i u mladého sboru velmi široký a tak se programovým tvůrcům nepodařilo možná jen vycítit možnou únosnou míru, když součástí koncertu byly zdravice hostů a předávání stříbrných, zlatých odznaků a zlatého odznaku s granáty před koncertním publikem. Ocenění činnosti jednotlivých členů zde ale mělo své opodstatnění. Mne v první části koncertu zaujalo zejména provedení sboru J. B. Foerstra *Na Valdštejně*, ve druhé části pak vyzrálé provedení úpravy lidové písně O. Halmy *Veru si ty, šohajčku*. Písně, která se stala téměř již znělkou festivalu Foerstrovy Osenice a kterou dnes již zpívá řada sborů ve Slovinsku. A to právě díky doporučení sbormistryně Ivany Hanzlové pro jeden z prvních ročníků tohoto festivalu. Ocenil jsem i hledání nových cest v muzikálových skladbách i v provedení Ježkových, Voskovcových a Werichových písní k odlehčení programu. Intonačně si „sedla“ jen píseň J. Lenona a P. McCartneye

Yesterday. Ve všech skladbách zněl sbor kultivovaně, potěšující je, že má i řadu schopných sólistů.

Přejme tedy SPS Foerster aby i nadále plně využíval potenciálu svých sbormistrů, zpěváků a organizátorů ku prospěchu našeho sborového zpěvu nejen v dalších městech naší republiky, ale i v zahraničí. Děkujeme všem za tuto kulturní práci ve prospěch všech zpěváků, ve prospěch vlastního sboru i ve prospěch Unie českých pěveckých sborů.

Koncert Collegium musicum Český ráj na hradě Valdštejně

Již před časem jsem napsal do Zpravodaje, že po ukončení aktivní činnosti v PSPU tak úplně nezhálím m.j. proto, že jsem členem lomnického souboru Collegium musicum Český ráj. Tento komorní smíšený sbor vystupuje většinou za doprovodu malého orchestru a věnuje se především interpretaci starší české hudby, v posledních letech převážně hudby lomnického varhaníka, učitele a skladatele Františka Doubravského, který žil na přelomu 18. a 19. století. Byl umělecky velmi plodný. Složil kolem 300 hudebních děl, z toho 70 mší, 5 symfonií. Jeho dílo bylo bohužel zapomenuto. Před asi 10 roky se našel na půdě jednoho lomnického domku rozsáhlý notový materiál z autorovy pozůstalosti a tak se teď některé skladby provádějí na koncertních podiích jako novodobé premiéry a bylo již natočeno několik kompaktních disků. Chci se zmínit o koncertu Collegia, který se konal v neděli 11. září 2005 v krásném prostředí kaple sv. Jana Nepomuckého na hradě Valdštejn a byl nazván František Doubravský a staří mistři. Zmiňuji se stručně o tomto koncertu především proto, že by se v budoucnu měly pravděpodobně některé koncerty v rámci Foersterova osenického festivalu konat právě v tomto místě. Kaple byla postavena z odkazu hraběte Františka Josefa z Valdštejna v letech 1722-1728 a byla dána do duchovní správy turnovským františkánům. Jako zajímavost se uvádí, že při slavnostním svěcení kaple 28.května 1728 došlo k nečekané události. Propadla se panská oratoř přetížená lidmi i s paní hraběnkou Marií Markétou z Valdštejna.

Na programu koncertu byla kromě skladeb Františka Doubravského díla F.X.Brixioho (*Preludium a fuga pro varhany, Ad festum hoc – árie pro baryton*), P. J. Vejvanovského (*Sonáta č .IX pro smyčcový kvintet*), W.A.Mozarta (*Divertimento F dur*), K. J. Loose (sinfonia a úvodní sbor z duchovní opery *De Passione Christi*). Ze skladeb Františka Doubravského byly uvedeny: *Árie D dur pro soprán, Graduale pro střední hlas*, nádherná kantáta *Stabat Mater* pro smíšený sbor a instrumentální soubor. Vyvrcholením celého koncertu bylo Doubravského *Te Deum*.

Koncert byl velmi úspěšný a měl krásnou atmosféru. Nutno ocenit účinkující i diváky, protože ke hradu není možno dojet autem bez zvláštního povolení. Z parkoviště se jde pěšky asi půlhodinovou procházkou lesní stezkou do

kopce. Navíc poprchávalo. Přesto byl koncert krásným zážitkem pro všechny.

Lojza Stehlík

Slavnostní koncert v Semilech

Byl jsem potěšen pozváním Pěveckého spolku Jizeran na jejich slavnostní koncert, který byl motivován nejen 87. výročím vzniku ČSR, ale i významným výročím založení tohoto tělesa – již 145. I já mám ve svém archivu jubilejní sborník ke 140. výročí a o historii tohoto tělesa mnohé vím, ale mnohý návštěvník koncertu Jizeranu možná postrádal na koncertním programu alespoň přehled jeho koncertní činnosti v uplynulých pěti letech. Tím by byla uvedena též významná spolupráce s Komorním symfonickým orchestrem Krkonošského metra, jak se tento mladý ansámbel, který vede mladý dirigent a barytonista Karel Jakubů, jmenuje. Víím, že to byla činnost nemalá a že v kraji připomíná tradici našich kulturních buditelů. Je typickým rysem tak angažovaného sboru, že se zabývá spíše budoucností, než minulostí. Je jistě obdivuhodné, že předseda Jaroslav Vávra při všech svých kulturních aktivitách na Semilsku a ve Východočeské oblasti UČPS se snaží sám obsáhnout tak rozsáhlou agendu činnosti sboru. A dělá to spolehlivě a výborně.

V programu první části koncertu v sále Kulturního centra Golf zazněly v pátek 28. 10. převážně skladby autorů 16. až 19. stol., které oceňovali posluchači nejen na festivalu Foerstrovy Osenice, ale i posluchači ve Slovinsku a Itálii, kde sbor právě před dvěma týdny zpíval. Sbormistr Jiří Kurfířt má ke své tvořivé práci k dispozici převážně mladé kultivované ženské hlasy (zejména v sopránech) a méně už zkušených mužů – zpěváků. Ti chybí, tak jak je tomu ve většině smíšených sborů, v tenoru. Základním rysem sboru je jeho radost z projevu, kterou přenáší i na posluchače. Projevilo se to zvláště v závěru této části, kdy sbor zpíval úpravy písní našich soudobých autorů, D. Vančury a Zd. Lukáše.

Hostem ve střední části programu byla v Semilech dosud neznámá sopranistka Jana Heryánová Ryklová. Se sborem Jizeran se seznámila na zájezdu ve Slovinsku a tam této mladé pěvkyni bylo nabídnuto hostování na tomto koncertu. Kromě výběru z *Biblických písní* A. Dvořáka jsme vyslechli árie z oper G. F. Händla, G. Rossiniho, B. Smetany a A. Dvořáka. V Dvořákově písni *O sanctissima* a árii z opery *Jakobín* zpívala společně s Karlem Jakubů. Krásný hlas Jany Heryánové Ryklové zazářil zejména v nádherné árii *Barči*, označované někdy jako *Skřivánčí píseň*. Výkon zpěvačky podpořil i spolehlivý klavírní doprovod paní Hany Haukové.

Kdyby touto částí koncert končil, jsem přesvědčen, že by obecenstvo bylo spokojeno. Po přestávce však nastoupil KSO Krkonošského metra, aby pod taktovkou Karla Jakubů, i s jeho zpěvem a zpěvem sboru provedl populární skladby (árie, pochody, polonézu, polku) známých skladatelů a zakončil na zážitky bohatý večer vstupním sborem z opery B. Smetany *Proč bychom se netešili*. To

byla tečka významného jubilejního koncertu semilského Jizeranu a publikum vrcholně uspokojeno.

Jubilejní slavnostní koncert FKPS

Tato zkratka Foerstrova komorního pěveckého sdružení se již mezi prostým publikem vžívá tak, jako se vžil slengový název Foerstrovky. Je označením pro ženský pěvecký sbor, který ji po léta patří mezi nejlepší sbory nejen v Praze, ale i v ČR. Což dokázal i na letošním jihlavském festivalu. Byl rovněž mezi účastníky letošních Foerstrových Osenic a i zde si vysloužil uznání jako nekorunovaný festivalový sbor. Byl ochoten své vítězství obhájit i v připravovaném zájezdu do Slovinska, ale celá akce mu kolidovala s vlastním slavnostním koncertem. Ten se konal v neděli 25. září ve Velkém sále paláce Žofin a byl to opravdu koncert s velkým K. Protože byl přítomen i předseda UČPS prof. PaedDr. Jiří Kolář, který o koncertu bude jistě referovat, omezím se jen na okrajové záležitosti tohoto velkého jubilejního koncertu ke 30. výročí založení sboru.

Jen málokterý sbor si u nás může dovolit zaplatit tak proslulý sál ke svému koncertu. Je to možné jen díky finanční podpoře Magistrátu hl. města Prahy a Ministerstva kultury ČR. Pro granty těchto institucí musí mít sbor již dlouholeté renomé. Bylo patrné, že se na organizaci tak nákladného koncertu podílela i značná část členek sboru a jejich příznivců. Čím vším byl koncert výjimečný? Systematickou propagační koncertu byla oslovena značná část kulturní veřejnosti. To se obrazilo v návštěvnosti, velký sál byl téměř obsazen. Svě čestné hosty si uváděly účinkující členky sboru až na vyhrazená místa. Aktuální koncertní program obsahoval kromě obvyklých informací o zpívaných skladbách, jejich skladatelích, spoluúčinkujících umělcích a sbormistrovi i texty jednotlivých sborů. Pokud byly zpívány latinsky i jejich český překlad. Kromě toho byly návštěvníkům k dispozici i almanach sboru a řada vlastních CD. Uvnitř sálu byla historie sboru dokumentována převážně fotografiemi a četnými diplomy na téměř 20 panelech, zavěšených po obvodu sálu. Oslavy 30. výročí FKPS se obešly bez oslavných projevů, o to víc byla pozornost soustředěna na provedení skladeb Jana Dismase Zelenky, Leoše Janáčka, Zdeňka Lukáše a Josefa Suka. Ani svou délkou nebyl koncert odlišný od obvyklých koncertů. V neokázalosti vystupování sbormistra Lukáše Vasilka a celého sboru je právě ta velikost. V tom všem může být FKPS ostatním sborům vzorem.

Hudba a obrazy J. B. Foerstra

Tak nějak jsem si představoval že bude probíhat výstava v prostorách Českého muzea hudby, která byla instalována v červnu a byla přístupna až do konce listopadu. Bezprostřední blízkost výstavních prostor a koncertního sálu k tomu přímo vybízela. Krásná kolekce obrazů nazvaná velmi trefně *Paleta srdce* mohla být inspirací pro zpěvačky, klavíristy, houslisty, komorní ansámbl, operní

zpěváky, sbory všech kategorií k rozmanitým koncertům, jež mohly probíhat souběžně s výstavou. Marně jsem v katalogu výstavy nebo v Pražském kulturním přehledu hledal koncertní kalendář podobných akcí. Patrně se nekonaly. Proč? Což není zájem o dílo tohoto skladatele? Nebo nejsou peníze na podobné projekty? Spíše nejsou instituce, které by takové projekty zorganizovaly.

Byl jsem proto přímo nadšený myšlenkou a návrhem autorky výstavy dr. J. Fojtíkové na uspořádání koncertu PMS v těchto prostorách, žel jen jedním provedením bez repriz. Koncert se konal v pondělí 21. 11. a byl zařazen do celopražského festivalu sborového umění Musica coniuncta Pragensis 2005 a finančně podpořen Uníí českých pěveckých sborů. Dramaturgii koncertu, sestavením programu a průvodním slovem pověřil umělecký vedoucí St. Pešíčka kolegu A. Džbánka, nácvikem a řízením koncertu sbormistr S. Kladas. Záměrně byla ke spolupráci přizvána též sopranistka Jana Heryánová Ryklová a za původně na pozvánkách uváděného Josefa Kšicu, který byl vázán jinými povinnostmi, klavírní doprovod v sólových skladbách obstaral Jan Marcol. Vlastní provedení v ČMH odhalilo, že v tomto novém koncertním sále neexistuje ani stupeň pro dirigenta, ani nezbytné stupně pro sbor a ani nezbytné ozvučení sálu pro reprodukci mluveného slova. Proto muselo být úvodní slovo ke koncertu odvoláno a průvodní slovo přednášel A. Džbánek se stolku, na který vystupoval po přistavené židli.

Tyto uváděné nedostatky však nikterak nesnížily výkon interpretů a provedení Foerstrových mužských sborů proběhlo za plného nasazení a pozornosti PMS. Po provedení na žižkovské radnici a ve Vlachově Březí ukázal tento trojjediný sbor, že má ještě dostatek zpěváků, i když vysokého věku, kteří svým výkonem jsou schopni zastupovat dříve jedinečné sbory PSPU, PPSS a PST. Provedení nechyběla přesnost intonační, výrazová a dynamická plastičnost daná gestem sbormistra, který, ač je jiné národnosti, dokázal nastudovat české sbory česky, ne tak jak mnohdy od zahraničních sborů slyšíme. Akustika sálu byla příznivá i k sólovému vystoupení sopranistky při interpretaci třech *Ave Maria*. Její krásný hlas za citlivého doprovodu klavíru Jana Marcola zněl v těchto prostorách překrásně. To ocenilo publikum, které na koncert přišlo nejen z Prahy a blízkého okolí, ale přijelo i ze vzdálených míst Děčína, Ústí n. L., Osenic, Dětenic a dalších. Nebyli jistě zklamáni.

Jak se baví zpěváci

Myslíte si, že se nedokáží bavit? Že to dokáží jen mladí? Že to bez vulgárnosti a sexu dnes není možné? Že Staroměstské náměstí v Praze nemusí být jen sportovní arénou nebo prostorem nevázaného veselí, na němž vždy, zejména na Silvestra, vydělávají především prodejci alkoholu, ale může být i na několik hodin střediskem inteligentní zábavy a místem, kde se setkávají lidé z více jak 14 zemí světa? Nevěříte? Byl jsem toho se svou paní přímým svědkem, ba přímým účastníkem. Byli jsme totiž

strženi asi dvoutisícovým davem a místo pokřiků hesel a sportovních sloganů jsme zpívali na „Staromáku“ adventní a vánoční písně.

Škoda, že jsem se o tomto vyvrcholení Mezinárodního sborového festivalu adventní a vánoční hudby dověděl z pátečního vydání Metra až letos. Naše média asi takovouto zábavu neuznávají, spíše věnují desítky stránek různým reality show, než inteligentní zábavě tisíců zpěváků z celého světa.

Když jsme v sobotu 26. listopadu přišli ve tři čtvrti na čtyři na Staroměstské náměstí, bylo už téměř zaplněné. Po celém obvodu náměstí se organizovaly desítky skupin – pěveckých sborů, které jako samostatné jednotky vstupovaly mezi prodejními stánky. Velmi disciplinovaně, bez strkání a nadávek zaujímaly své posty. Když výborná energická moderátorka paní Strnadová předčítala jména zúčastněných 54 sborů ze zemí Evropy a Singapuru, odpovídal jí hlasitý pokřik z různých částí náměstí, aby jím potvrdily svou účast. A tak se vedle nás, stáli jsme uprostřed davu pod pódiem, ozvaly sbory z Holandska, Itálie, Německa, Brna a Jirkova. Byly zde ale sbory též z Dánska, Chorvatska, Irska, Maďarska, Norska a desítky českých sborů. Sbory dětské byly spíše před pódiem, sbory dospělých po celé ploše náměstí. Vybavil jsem si obraz náměstí před 80 až 100 lety, kdy každý sbor měl svůj spolkový prapor. Jak pestře by asi vypadalo toto setkání při pohledu s věží Týnského chrámu či Staroměstské radnice. Dnes vyčnívaly z davu jen insignie jednotlivých průvodců, kteří doprovázeli některé cizí sbory.

Moderátorka a tlumočnice pak představila hlavního protagonistu tohoto setkání, dirigenta Johanna van der Sandta, který z tohoto různorodého davu měl vytvořit jeden z největších festivalových sborů. A to se mu opravdu podařilo.

Bez dlouhých uvítacích řečí uvedl název první skladby *Rorando coeli defluant* Jana Campana Vodňanského (1572-1622, znalec antických jazyků, básník a skladatel, univerzitní profesor a děkan), udal zpěvem počáteční akord a z tisíců hrdel se ozval zpěv této adventní písně. Český překlad latinsky zpívané písně podle D. Machovce je „Rosou už nebe odplouvá, spravedlnosti déšť dává. Země buď mu otevřena, pro Spásy květ připravena!“ Rozdělil zpěváky na I. a II. sbor a sbor byl připraven k provedení. Stejně tak věcně a bez dlouhého povídání připravil sbormistr i další skladby. *Antifonu* Petra Ebena, *Adeste fideles* v úpravě Johna Francise Wada, Gruberovu *Tichou noc*, anglicky zpívanou píseň *Rolničky, rolničky* a jihoafrickou koledu. Při dvou posledních písních instruoval jak oživit provedení i pohybem. K tomu měl jihoafrický dirigent velmi blízko, vše na podiu předvedl a ukázal. Požádal též o zapojení jednoduchých bicích nástrojů a zvonků a případně i světilék svíček. Náměstí se totiž již ponořilo do zimního šera.

Nedivte se tedy, že jsme byli zcela pohlčeni tímto tvůrčím davem a s nadšením, tak jako tisíce jiných zpěváků jsme si zazpívali v tento zimní podvečer adventní písně na místě, které je pro nás tak drahé, na Staroměstském

náměstí. Byl to opravdový svátek nás zpěváků a byli jsme pyšní na to, že u nás dokážeme něco tak velkolepého zorganizovat, že i zde se prezentuje kulturnost našeho národa. Ukázat to celému kulturnímu světu mohla naše televize, ta však zřejmě nepovažuje naše pěvecstvo za vhodného mediálního partnera.

Pomáhá zpěv zdraví?

V Německu je ročně postiženo asi 250.000 lidí mrtvicí. Téměř každému třetímu z nich zůstanou po záchvatu mrtvice silnější nebo slabší zdravotní potíže jako následek. K tělesným následkům patří kromě ochrnutí obličejových svalů, paží a nohou také poruchy zraku a rovněž problémy při polykání a řeči. Pacienti po záchvatu mrtvice s poruchami řeči často sice mají slova v hlavě, ale nedokáží je vyslovit. Pokoušejí se mluvit a diví se, že jim nikdo nerozumí.

Neschopnost mluvit se dá přelstít zpěvem. Při této ztrátě řeči označované jako afázie si lze pomoci zpěvem. Hudební terapeuti zjistili, že pacienti často umějí zazpívat, když jim selže řeč. Hudební terapii se dá mozek jakoby přelstít, vysvětlují odborníci. Zvuk a melodie se zpracovávají totiž pravou mozkovou hemisférou, a nikoliv jako řeč v levé hemisféře. Ovšem při zpěvu používá člověk zřejmě také centra řeči v levé hemisféře. Formulování slov při zpěvu pak zase podněcuje spontánní řeč. Podněcování slyšené výslovnosti prostřednictvím hudební terapie používají i logopedové. Nejen zpěv, ale i hra na hudební nástroje se zdá být pro pacienty po mrtvicí požehnaním. Lékaři jedné hamburské kliniky objevili, že pacienti po mrtvicí při ní spontánně hýbají ochrnutou končetinou. Hra na jednoduché nástroje, jako bubínky, chřastítka či xylofony, zřejmě podněcuje pohyb a vede k němu.

Převzato z časopisu EUROPA CANTAT, číslo 3/05,
str. 30. Přeložil Antonín Kříž.

Opět o Jarmile Novotné

Po celém hudebním světě proslavená česká sopranistka Jarmila Novotná, svým významem pro českou kulturu srovnatelná s Emou Destinnovou, je pro většinu naší veřejnosti osobností téměř neznámou. Měli bychom proto aspoň částečně splatit náš dluh vůči ní dne 9. února a připomenout si, že toho dne v roce 1994 zemřela v New Yorku (narodila se 23. září 1907 v Praze).

O jejím životě, nesmírně bohatém a nevšedním, se nejvíce dozvíme z knihy *Byla jsem šťastná*, kterou vydal Melantrich v roce 1991. Umělkyně, jejíž jméno bylo na 40 let vymazáno z české kultury, se v této knize vyznává z lásky k rodné zemi, z lásky k umění a k životu, i když jí život připravil nesmírné překážky. Dvakrát byla přinucena opustit rodnou vlast. Nejprve prchala v roce 1939 před nacisty. Po skončení druhé světové války, kterou prožila převážně v USA, se vrátila na panství svého manžela do

Litně u Berouna. Když se moci ujali komunisté a zabrali veškerý jejich majetek, byla nucena opustit svoji vlast podruhé. Od roku 1948 žila opět ve Spojených státech amerických a teprve po roce 1987 měla možnost několikrát navštívit svoji rodnou vlast.

Jarmila Novotná patřila mezi nejskvělejší operní hvězdy své doby. Nastudovala nejméně 48 světových oper, velká vokální díla slavných skladatelů (Beethoven, Mozart, Brahms i Debussy), stovky písní lidových i umělých (např. také již o vánocích 1927 píseň *Ach, synku, synku* za klavírního doprovodu Jana Masaryka). Byla také obsazována jako vynikající herečka, ve své filmotéce uvádí 11 filmů, např. *Prodaná nevěsta*, *Skřivánčí píseň*, *Velký Caruso* a nejslavnější *Poznamenání*. K jejím úžasným uměleckým výkonům se ještě vrátíme v některém z příštích čísel Zpravodaje.

Kdo z vás však ví o tom, že jeden z našich kolegů, Karel Brožek, si s Jarmilou Novotnou 17 roků dopisoval? A nebyla to jen stručná vánoční přání, ale srdečné dopisy, plné přátelství a povzbuzení. Poslední gratulace našemu „Karlíčkovi“ je datována 1. 12. 1993 v New Yorku. Také k této korespondenci se ještě vrátíme, dnešní vzpomínku bych chtěl uzavřít pochvalou Jarmily Novotné na adresu Pěveckého sdružení pražských učitelů:

V Litni, 7. 9. 1992

Milý pane Brožek,
dík za přání Vám i Vaší paní. Škoda, že jsem Vás v Praze neviděla. Byli bychom si popovídali, i mne srdce bolí. Co Pěvecké sdružení pražských učitelů pro vlast vykonává, je tak vzácné a není to dostatečně oceněno. Přeji Vám i celému sboru hodně štěstí v dalším počinání.

Srdečně Vás zdraví
Jarmila Novotná

Podle korespondence z archivu Karla Brožka zpracoval
Josef Klička

Změny v členské základně v roce 2005

Druhým sbormistrem se od 1. ledna stal Solon Kladas. Aktivní členství obnovil Hynek Kohl. Mimo aktivní činnost pro nemoc, úmrtí, dlouhodobou dovolenou či jiné příčiny: Karel Brožek, Prokop Bouz, Dušan Machovec, Vlastimil Vinkler, Václav Polanský, Alois Stehlík. Na členství rezignoval: Oldřich Duzbaba.

Rozloučení se Zdeňkem Slavíkem

Se konalo v úterý 6. prosince 2005 v obřadní síni krematoria v Praze-Motole. Náš kolega PhDr. Zdeněk Slavík skonal ve věku 85 let v motolské nemocnici. PSPU se s ním rozloučilo sbory J. G. Handla a J. B. Foerstra, smuteční projev předsedy PSPU uvádíme bez krácení.

Vážení smuteční hosté, vážení pozůstalí,

dozněly tóny velebného sboru Bedřicha Smetany *Modlitba*, kterým již mnohokrát, v poslední době až příliš často vyprovázelo Pěvecké sdružení pražských učitelů na věčnost své členy či dirigenti v těchto smutečních síních. Život je dar, smrt je díkůvzdání - nám všem, připomíná moto na smutečním oznámení, jehož prostřednictvím jsme se dozvěděli o úmrtí našeho dlouholetého a váženého kolegy PhDr. Zdeňka Slavíka.

Smířen se svým osudem odešel po letech zaslouženého důchodu, kdy se věnoval již jen své rodině, své chalupě v Orlických horách a své celoživotní lásce ušlechtilé činnosti v milovaném Pěveckém sdružení.

Jako čekatel na řádné členství jsem se v roce 1964 (tedy před 41 lety) poznal se sympatickým skromným o 12 let starším kolegou, který, tak jako já, měl hudbu a zpěv jako svého koníčka, ale profesně jsme se oba věnovali přírodním vědám. Zdeněk dokonce na vysokoškolské úrovni, byl již tehdy odborným asistentem na Pedagogické fakultě Karlovy univerzity. Harmonické vztahy v jeho rodině poznamenaly jeho činnost profesní i zájmovou. A již na začátku našeho působení v pěveckém sdružení bylo pochopení manželky a celé rodiny pro naše působení velmi potřebné. Naše působení již za dirigentské éry prof. Jana Kasala od roku 1965 nebylo omezeno tehdy existující „železnou oponou“, ale díky našemu pěveckému umění a diplomacii též nedávno zemřelého předsedy Ing. Josefa Kocourka se odvíjelo nejen na půdě naší vlasti, ale i téměř ve všech zemích Evropy. Pochopení našich rodin bylo tedy předpokladem pro tak bohatou naši zájmovou činnost. A dr. Slavík toto zázemí ve své rodině měl.

Nejen pro mne, ale i pro ostatní kolegy byl Zdeněk studnicí, z níž jsme čerpali zejména mnoho znalostí geografických. Vzpomínám si, že jsem vždy v autobuse velmi rád sedával v jeho blízkosti právě proto, že on byl vždy perfektně informovaným průvodcem po krásách naší země. Na jednu takovou trasu si vzpomínám obzvláště. Vedla jeho rodným krajem Benešovskem. Narodil se totiž v Souticích a na cestě do Tábora dovedl popsat a ukázat každý vrch na obzoru. Nejinak tomu bylo i při cestách do zahraničí, zejména do jeho oblíbeného Holandska. Když jsme se prvně v roce 1965 dostali do Rotterdamu, měl štěstí, že se zde seznámil s rodinou, která mu na tomto zájezdu i při pozdějších návštěvách umožnila poznat tuto zemi. On díky tomu, že ovládal německý a francouzský jazyk mohl v době informačního embarga v naší zemi získat informace, které jako vysokoškolský pedagog mohl ve své profesi plně uplatnit. Vzpomínám si, že o gigantických vodních dílech v jihozápadní části Holandska a o revolučních změnách v lodní dopravě na

Rýně a v největším světovém přístavu Rotterdamu jsme se právě dozvěděli právě díky poutavému vyprávění dr. Slavíka při našich koncertních cestách.

Po řadu let byl v našem Sdružení i členem výboru a svými uvážlivými, objektivními soudy často přispíval ke zklidnění a střízlivému a konstruktivnímu řešení mnoha i politicky podbarvených situací. Svou aktivní činnost zpěváka ve II. tenoru ukončil ze zdravotních důvodů koncertem v poutním chrámu ve Staré Boleslavi, kdy Pražské mužské sbory připomínaly skon skladatele geniálních mužských sborů Josefa Bohuslava Foerstra, který nedaleko v Novém Vestci před 50 lety zemřel. To bylo 16. září roku 2001. V sousedství těchto míst v Brandýse nad Labem náš kolega nejen pracoval, ale i po řadu let bydlel. Od té doby jsme byli již jen příležitostně v osobním styku, pravidelně v písemném. Až do svého skonu se živě zajímal o osud našeho tělesa.

To vše považuji za nezbytné připomenout všem přítomným na tomto rozloučení, zvláště pak rodině zesnulého a ujistit je, že i všichni členové PSPU si uchovají památku svého kolegy v živé paměti.

Milý Zdeňku, slibujeme Ti, že Tvá světlá památka na vše, co jsi pro naši zem, pro naše Sdružení, pro své drahé vykonal, zůstává v našich srdcích! Budiž čest Tvé památce!

Po tomto rozloučení zazněly tóny sboru J. B. Foerstra *Oráč*.

Kalendárium

Narozeniny: leden: 12. St. Sedláček (73), D. Machovec (nedožitě 77), 27. J. Kocourek (nedožitě 90), únor: J. Miklas (74), M. Šepek (81), V. Ulrich (84), M. Austera (80). *Jmeniny:* 23. 1. Zdeněk Hynek, Vykopal, 20. 2. Oldřich Pohl, Duzbaba a Pátek, 27. 2. Alexandr Gabor.

Všem přejeme pevné zdraví!

Co připravujeme

14. 1. Vzpomínka u hrobu Jana Palacha Olšanské hřbitovy
3. 6. Festival Foerstrovy Osenice (6. ročník)
- Říjen Mezinárodní sborový festival hudebního romantismu Vlachovo Březí

Poděkování

Za milý dopis a sponzorský dar 250 Kč děkujeme kolegovi Miroslavu Austerovi. Dále kolegům Pfeřčkovci a Čandovi. Rodina Slavíkova věnovala 2000 Kč. Číslo našeho účtu u ČSOB je 500685413/0300.

Uzávěrka byla 15.12.2005. Do tohoto čísla Zpravodaje přispěli J. Klíčka, A. Kříž, L. Stehlík a F. Zumr (neoznačené příspěvky). Na vydání dále spolupracoval P. Štěpnička. Rozesílka Albertina data, s.r.o., Praha 10.

Vydává PSPU, Jihlavská 609, 140 00 Praha 4, tel 261 262 517, IČO 16188161.

E-mail: stech.jan@seznam.cz, WWW: <http://www.ucps.cz>